

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

2012-02-01
Dnr (71-2011:952)

Redovisning av uppdrag om avbrott i vuxenutbildningen

Dnr U2011/3405/S

Härmed redovisas uppdraget Avbrott i vuxenutbildningen givet i ändring av regleringsbrevet för Skolverket för budgetåret 2011.

Anna Ekström
Generaldirektör

Tobias Engberg
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har Ragnar Eliasson, Ann Charlotte Gunnarson, Tommy Lagergren, Ulrika Lindén samt Staffan Lundh i Skolverkets ledningsgrupp deltagit.

Skolverket

2012-02-01
Dnr (71-2011:952)

Sammanfattning

Många elever avbryter sina studier inom vuxenutbildningen, både inom den kommunala vuxenutbildningen (komvux) och inom svenskundervisning för invandrare (sfi). År 2010 var det nästan var femte kursdeltagare som avbröt sin kurs inom komvux och drygt var femte som avbröt sin kurs inom sfi. Förklaringarna till avbrotten kan vara många och varierande.

Skolverket fick i uppdrag att göra en studie över elever och kursdeltagare inom vuxenutbildningen för att undersöka om avbrotten går att förklara via uppgifter i tillgängliga register. Uppgifter som valts ut i studien i syfte att kunna förklara avbrotten är bl.a. om individer är etablerade på arbetsmarknaden, fått barn eller är inskriven för andra studier.

Bland dem som avbröt sina studier från antingen komvux eller sfi går omkring tre av tio avbrott potentiellt att förklara med att eleven blivit etablerad på arbetsmarknaden, fått barn, studerat inom andra skolformer, emigrerat, fått pension eller blivit sjukskriven. Överlag finns stora likheter mellan komvux och sfi i resultaten i studien, både i andelen elever som avbryter och när det gäller möjliga orsaker till avbrott.

Det är dock en mycket stor andel av avbrotten som inte är möjliga att förklara med hjälp av tillgängliga registeruppgifter. Till viss del kan det bero på att avbrottet inte varit möjligt att koppla samman med någon av registeruppgifterna tidsmässigt. De orsaker som studeras är också begränsade på flera sätt, t.ex. är det inte möjligt att se sjukdom för en elev som har försörjningsstöd. Det finns också betydligt fler möjliga skäl till avbrott som inte finns i register och som därmed inte ingår i denna studie såsom tidsbrist, ekonomiska problem, brist på motivation och brister i utbildningens kvalitet.

Metodologiskt är det svårt att använda registerstudier för att hitta orsaker till avbrott i vuxenutbildningen. Det enda sättet att få kunskap om avbrott är att ta kontakt med elever som avbrutit sina studier om orsaken till avbrotten. Detta bör göras på kommunal nivå. Däremot ger registermetoden mer kunskap om hur många avbrott som sker och i vilken utsträckning kursavbrott leder till avbrott från studierna eller inte.

Innehållsförteckning

Inledning	5
Uppdraget	5
Syfte	5
Metod	6
Disposition.....	9
Avbrottsorsaker i komvux	10
Orsaker till att elever avbryter sina studier.....	10
Sammanfattning	14
Avbrott i komvux över tid	14
Sammanfattning	16
Avbrottsorsaker i sfi	17
Orsaker till att elever avbryter sina studier.....	17
Sammanfattning	20
Avbrott i sfi över tid	20
Sammanfattning	23
Diskussion.....	24
Bilaga.....	26
Mätning av avbrottsorsaker	26
Definitioner	27
Källor till statistiken.....	28

Inledning

Många elever avbryter sina studier inom vuxenutbildningen, både inom den kommunala vuxenutbildningen (komvux) och inom svenskundervisning för invandrare (sfi). År 2010 var det nästan var femte kursdeltagare som avbröt sin kurs inom komvux och drygt var femte som avbröt sin kurs inom sfi. Förklaringarna till avbrotten kan vara många och varierande. Arbete, sjukdom, föräldraledighet, ekonomiska problem, familjesituationen och att utbildningen inte motsvarade förväntningarna är en del av de orsaker som tidigare studier har beskrivit.¹

Det finns en efterfrågan efter mer kunskap om avbrott inom vuxenutbildningen. Samtidigt finns det svårigheter med att följa upp orsaker till avbrott på nationell nivå. Tidigare lät Skolverket samla in statistik om avbrottsorsaker när det gäller sfi, men i en majoritet av fallen angav kommunerna att orsaken var okänd varför det var svårt att dra slutsatser utifrån underlaget. Det finns därför behov av att få fram mer kunskap på andra sätt än genom att samla in uppgiften om avbrottsorsaker direkt från kommunerna.

Uppdraget

I regleringsbrevet för 2011 fick Skolverket i uppdrag att göra en registerstudie över elever och kursdeltagare som har gjort avbrott inom vuxenutbildningen.² Studien ska genomföras i enlighet med ett förslag som Skolverket tidigare lämnat, vilket innebär att elever som avbrutit sin utbildning följs upp via register för att undersöka vad de har gjort istället.³ Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2012.

Syfte

Syftet med denna studie är att ge ökad kunskap om avbrott inom vuxenutbildningen. Vi undersöker i vilken utsträckning elever som avbrutit sina studier inom komvux och sfi har börjat arbeta istället samt andra möjliga förklaringsfaktorer som går att undersöka via registeruppgifter. För att fördjupa bilden av avbrott följer vi även elever under flera års tid. Det blir ett sätt att visa om samma elev gör flera avbrott och hur vanligt det är att återkomma till studier efter ett avbrott.

De frågeställningar som studien avser att besvara:

- Vilka är orsakerna till att elever avbryter sina studier inom vuxenutbildningen?
- Hur ser avbrottsmönstret ut för eleverna sett över flera års tid?

Ett kompletterande syfte med studien är också att pröva själva metoden. Studien kan ge en indikation på hur användbart det är att analysera registerstatistik för att få fram mer kunskap om orsaker till avbrott inom vuxenutbildningen. Detta kan bidra till underlag om hur framtida studier om avbrottsorsaker kan utformas.

1 Se t.ex. Studiemedel till studerande på grundskolenivå (CSN 2010), Sfi – resultat, genomförande och lärar-kompetens. En utvärdering av svenska för invandrare (Statskontoret 2009)

2 Skolverkets regleringsbrev 2011 som beslutades 2011-05-19.

3 Detta förslag lämnades i Skolverkets rapport ”Redovisning av uppdraget att ta fram tabeller för officiell statistik över deltagare i svenskundervisning för invandrare” (Skolverket 2008).

Metod

Enligt uppdraget ska studien genomföras som en registerstudie. Skolverket har sedan hösten 2010 tillgång till registeruppgifter om vuxenstudier via datalagret Micro-data Online Access (MONA) som tillhandahålls av Statistiska centralbyrån (SCB). I MONA har Skolverket tillgång till uppgifter om sysselsättning, huvudsakliga inkomstkälla, hemkommun och eventuell föräldrapenning m.m. för elever i komvux och sfi för ett tiotal år tillbaka i tiden. Det finns också tillgång till de uppgifter om komvux och sfi som SCB samlar in på uppdrag av Skolverket, bl.a. uppgifter om start- och slutdatum för samtliga kurser som en elev har läst inom vuxenutbildningen och studieresultat på dessa kurser.

En fördel med att använda registeruppgifter är att det omfattar samtliga elever. Det innebär att det inte blir urvalsfel och bortfall vilket ofta är ett problem vid urvalsundersökningar. Genom att koppla samman och analysera redan insamlade uppgifter kan ny kunskap tas fram utan att uppgiftslämnarbördan ökar. Nackdelen med registerbaserade undersökningar är att de sällan ger svar på frågor om varför. Det finns också ofta en stor eftersläpning i tid vilket innebär att företeelser kan undersökas först något eller några år i efterhand.

Populationer som studeras

I studien används två olika populationer för vardera skolform. Den ena populationen är samtliga elever som studerade i komvux respektive sfi år 2008. För de elever som avbrutit sina studier analyseras registeruppgifter för 2007–2009 för att undersöka vilka händelser eller aktiviteter som eventuellt kan förklara att de avbröt sina studier. År 2008 valdes eftersom 2009 är det senaste året som det finns uppgifter om sysselsättning, vilket behövs i analysen av möjliga orsaker.

Den andra populationen som studeras är nybörjare år 2005, dvs. elever som studerade inom komvux respektive sfi för första gången under detta år. Eleverna följs från och med sin första kursstart 2005 fram till slutet av 2010 för att undersöka hur många avbrott varje elev sammantaget gör under sin studietid samt hur vanligt det är att återvända till studier inom vuxenutbildningen efter ett avbrott.

Särvux ingår inte i studien

Elever från särskild utbildning för vuxna (särvux) ingår inte i studien då det saknas tillgång till uppgifter om dessa elever i datalagret MONA. Motivet till att särvux inte ingår i datalagret är att det fortfarande inte är beslutat om Skolverket har rätt att ha uppgifter på individnivå för elever inom denna skolform.

Svårigheter med att studera avbrott i vuxenutbildningen

Det finns en del svårigheter med att studera avbrott i vuxenutbildningen via registeruppgifter. Framför allt försvåras analysen av just det som är vuxenutbildningens kärna – att den ska vara flexibel och utgå från den enskildes behov och förutsätt-

ningar. Inom vuxenutbildningen kan eleverna påbörja och avsluta kurser vid olika tidpunkter, läsa kurser parallellt inom olika skolformer och arbeta samtidigt som de studerar. Det innebär att det är nödvändigt att definiera vad som ska räknas som ett avbrott.

När det gäller att följa upp orsaker till avbrott via registeruppgifter finns en del faktorer som begränsar. Många skäl till avbrott är inte möjliga att få kunskap om via registeruppgifter, såsom brister i undervisningens kvalitet och familjesituation. I denna studie ingår inte elevens ekonomiska situation som ett möjligt skäl till avbrott, eftersom fokus ligger på händelser, t.ex. etablering på arbetsmarknaden, och inte på elevens försörjning. Skäl som har med studiesystemets utformning att göra ingår inte heller, t.ex. om en elev skriver in sig på fler kurser än den avser slutföra i syfte att få fullt studiemedel.

Bland de orsaker som vi studerar finns också begränsningar. Det är svårt att koppla avbrott tidsmässigt till uppgifterna om t.ex. sysselsättning då sådana uppgifter avser kalenderår medan ett avbrott inträffar en viss dag. Undersökningen begränsas också av vilka registeruppgifter som finns insamlade och som Skolverket har tillgång till i MONA. Information om sjukdom för personer med försörjningsstöd är exempel på en variabel som inte finns att tillgå. Det medför att en del avbrott som sannolikt kunde förklaras med hjälp av dessa variabler inte kommer att kunna förklaras i analysen.

De möjliga avbrottsorsakerna som vi finner i analysen behöver heller inte vara de verkliga. I likhet med andra registerstudier kan vi inte svara på frågan om varför. Till exempel är det inte möjligt att veta om arbete var orsaken till avbrottet eller om det fanns andra bakomliggande skäl som gjorde att eleven avbröt sina studier. Det vi kan visa är hur stor andel av dem som avbröt sin utbildning som började arbeta.

Centrala begrepp och definitioner

Kursdeltagare, elever och nybörjare

I Skolverkets officiella statistik används tre begrepp för att beskriva hur personer läser inom vuxenutbildningen. *En kursdeltagare* är en person som deltar i en enskild kurs under ett år. *En elev* är en person som deltar i en eller flera kurser inom skolformen under ett år. En elev räknas som flera kursdeltagare om den deltar i mer än en kurs. Denna distinktion innebär att det i statistiken finns fler kursdeltagare än elever. *En nybörjare* är en elev som har sin första kursstart i skolformen under ett visst år. Eleven räknas då som nybörjare under detta år. Begreppet nybörjare används framför allt för att följa en elev under flera års tid.

Avbrott

I Skolverkets officiella statistik finns framför allt uppgifter om *kursavbrott*, dvs. avbrott från en enskild kurs. En kurs rapporteras som avbruten om kursdeltagaren uteblivit under mer än tre veckor i följd. I statistiken skiljs mellan om en kursdeltagare har avbrutit sin kurs, slutfört sin kurs eller antas fortsätta sin kurs under nästa år. Eftersom avbrott redovisas på kursnivå framgår inte hur många kursavbrott en och samma elev har gjort. En elev kan ha gjort fler än ett kursavbrott under samma år.

För att kunna studera orsaker till avbrott blir det mer intressant att följa elever än kursdeltagare. En elev kan avbryta samtliga kurser den studerar och istället börja arbeta medan en kursdeltagare per definition bara kan avbryta en kurs. Om kursdeltagaren påbörjar en ny kurs räknas den som en ny kursdeltagare. Det innebär att elevperspektivet blir mer givande i detta sammanhang. Eftersom Skolverket inte samlar in uppgifter om vilka kurser som ingår i en elevs individuella studieplan är det inte möjligt att avgöra om en elev fullföljt sina studier enligt planen. Det vi kan utgå från är om eleven har gjort kursavbrott eller inte.

För att kunna analysera avbrottsorsaker blir det av intresse att kunna skilja mellan elever som hela tiden finns kvar i studier trots att de gör kursavbrott, elever som gör korta avbrott och elever som gör längre avbrott. Med *korta avbrott* avses i denna studie att en elev återvänder till studier inom skolformen inom 6 månader. Med *långa avbrott* avses att eleven lämnat sina studier i minst 6 månader. Eleven kan då ha börjat studera igen efter mer än 6 månader, alternativt har eleven inte återvänt till studier fram till och med 2010 som är de senaste uppgifter som finns tillgängliga.

De registervariabler som finns tillgängliga via MONA blir framför allt användbara när det gäller elever som gör långa avbrott. För elever som gör korta avbrott är det ofta svårare att använda registervariablerna. I denna kategori finns t.ex. elever som har upphört med en kurs för att inom kort byta till en annan kurs och elever som har flyttat och börjat studera hos en ny utbildningsanordnare. Informationen att eleven finns kvar i studier eller har gjort ett kort avbrott är dock intressant i sig eftersom det visar hur stor andel av eleverna som gör detta.

Avbrottsorsaker

Av de variabler som finns tillgängliga via datalagret MONA har ett antal variabler valts ut som skulle kunna förklara avbrottet och kan antas ha betydelse för individers studier. De möjliga orsaker till avbrott som studeras är att:

- *Eleven blir etablerad på arbetsmarknaden.* Variabeln härleds från uppgifter om elevens inkomst.
- *Eleven har fått barn.* Variabeln härleds från uppgifter om eleven fått barn och föräldrapenning.
- *Eleven är inskriven för andra studier än sfi eller komvux.* Variabeln härleds från uppgifter om eleven studerat i någon annan studieform.
- *Eleven har emigrerat.*
- *Eleven har pension.*
- *Eleven är sjukskriven.* Variabeln härleds från uppgifter om eleven fått sjukersättning från Försäkringskassan.

Dessutom ingår för sfi att:

- *Eleven är inskriven för studier i komvux.*

Mer information om hur variablerna är definierade finns i rapportens bilaga.

Disposition

I rapporten redovisas resultat för komvux och sfi separat. För varje skolform finns dels ett avsnitt om orsaker till att elever avbryter, dels ett avsnitt om avbrott över längre tid. I ett avslutande avsnitt diskuteras de huvudsakliga resultaten från båda skolformerna. Där kommenteras även kort registerstudie som metod för att undersöka avbrott i vuxenutbildningen. En mer utförlig beskrivning av definitioner redovisas i rapportens bilaga.

Avbrottsorsaker i komvux

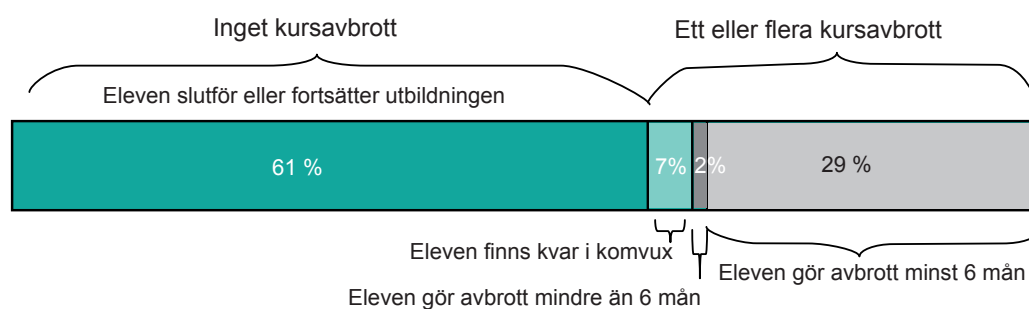
Detta avsnitt behandlar avbrott i grundläggande och gymnasial komvux. Först beskrivs möjliga avbrottsorsaker för elever som avbrutit sin utbildning i komvux år 2008. Därefter beskrivs avbrottsmönster för elever som följs under flera års tid och hur många kurser som dessa elever totalt avbryter. En kort sammanfattning ges efter vardera del.

Orsaker till att elever avbryter sina studier

För att kunna beskriva möjliga orsaker till avbrott är ett första steg att identifiera vilka elever det är som har avbrutit sina studier. Sammanlagt fanns det 177 000 elever i komvux år 2008 där den stora majoriteten läste inom gymnasial komvux.⁴ Antalet kursdeltagare var 681 000 vilket innebär att varje elev i genomsnitt läste knappt 4 kurser under året. Av kursdeltagarna år 2008 avbröt 19 procent sin kurs enligt den officiella statistiken.

Eleverna kan delas in efter om de har gjort något kursavbrott eller inte och hur långt ett eventuellt avbrott från studierna har varat. Sex av tio elever i komvux år 2008 gjorde inte något kursavbrott under året. Det innebär att de slutförde den eller de kurser som de läste eller fortsatte att läsa under nästa år. Fyra av tio elever gjorde minst ett kursavbrott under 2008. Tre av tio elever avbröt sina studier i minst 6 månader. En av tio gjorde däremot enbart ett kortare avbrott eller avbröt aldrig sina studier helt utan fanns kvar i komvux.⁵

Figur 1. Elever indelade efter avbrott i komvux år 2008.⁶

4 Med elever i komvux avses i denna studie elever som läser på grundläggande eller gymnasial nivå. Personer som läste en påbyggnadsutbildning inom komvux ingår inte. Läsåret 2008/09 läste mindre än 3 procent av eleverna på en påbyggnadsutbildning och efter den 31 augusti 2009 kan inga nya påbyggnadsutbildningar startas.

5 Eleverna som gör minst ett kursavbrott har prioriterats för att samma elev inte ska räknas mer än en gång. I första hand prioriteras om en elev har gjort ett avbrott från komvux på 6 månader eller mer, i andra hand om eleven har gjort ett kortare avbrott och i tredje hand om eleven finns kvar i utbildningen trots kursavbrott. Det innebär t.ex. att en elev som under samma år både har gjort ett kortare och ett längre avbrott från komvux kommer att räknas till den senare kategorin.

6 Eleverna som gör minst ett kursavbrott har prioriterats för att samma elev inte ska räknas mer än en gång, se not 5.

Resultaten ser snarlika ut både för elever på grundläggande och på gymnasial nivå. Det är dock en något högre andel av eleverna på grundläggande nivå som gjort ett långt avbrott jämfört med eleverna på gymnasial nivå.

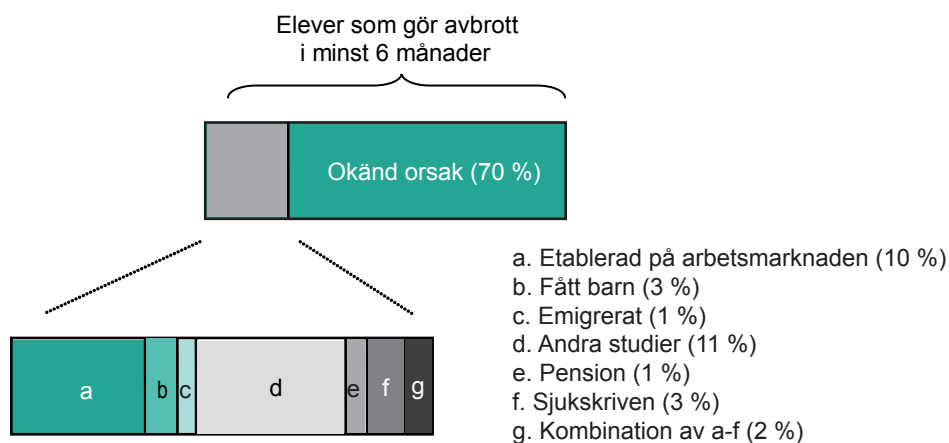
Tabell 1. Elever indelade efter avbrott i komvux år 2008, uppdelat på gymnasial och grundläggande vuxenutbildning.⁷

Skolform	Inget kursavbrott		Ett eller flera kursavbrott					
	Slutfört eller fortsatt		Fortsatt		Avbrott mindre än 6 månader		Avbrott mer än 6 månader	
	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
Gymnasial vux	62	85 377	8	10 395	3	3520	28	39 259
Grundläggande vux	58	20 269	7	2 339	2	805	33	11 679
Totalt	61	105 646	7	12 734	2	4 325	28	50 938

Möjliga orsaker till avbrotten

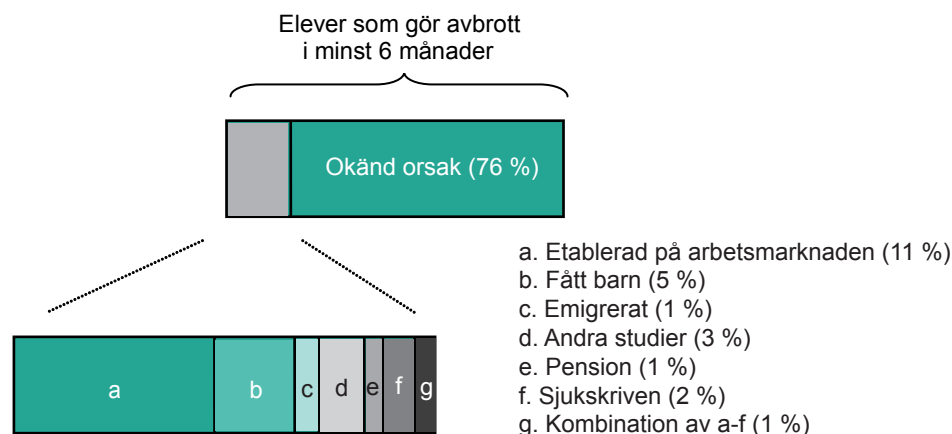
De elever som studeras närmare när det gäller orsaker till avbrott är de som gör ett avbrott under minst 6 månader. Det är för dessa elever som de orsaker som finns tillgängligt via register framför allt är relevanta. De avbrottsorsaker som studeras är etablering på arbetsmarknaden, om eleven fått barn, andra studier (högskola m.m.), emigrering, pension och sjukskrivning.

Figur 2. Möjliga orsaker till att elever har avbrutit utbildningen i gymnasial komvux.

⁷ Eleverna som gör minst ett kursavbrott har prioriterats för att samma elev inte ska räknas mer än en gång, se not 5.

Figur 3. Möjliga orsaker till att elever har avbrutit utbildningen i grundläggande komvux.

Resultaten visar att det är en relativt liten del av avbrotten som är möjliga att förklara med hjälp av de tillgängliga registeruppgifterna. Sammantaget kan tre av tio avbrott potentiellt förklaras. Framför allt är det etablering på arbetsmarknaden och andra studier som bidrar till att förklara en del av avbrotten. Det finns vissa skillnader mellan grundläggande och gymnasial komvux när det gäller vilka orsakerna till avbrott är och mellan olika elevgrupper. Förklaringsgraden är något bättre i gymnasial än i grundläggande vuxenutbildning.

Arbete och andra studier vanligaste orsakerna på gymnasial nivå

I gymnasial komvux kan tre av tio avbrott potentiellt förklaras med hjälp av de tillgängliga registeruppgifterna. De vanligaste orsakerna till avbrott är att eleven är inskriven för andra studier såsom högskola eller arbetsmarknadsutbildning samt att eleven har fått arbete; 11 procent av eleverna gick till andra studier och 10 procent blev etablerade på arbetsmarknaden. Bland övriga potentiella orsaker är det bl.a. 3 procent som har fått barn och en lika stor andel var sjukskrivna under året. För 70 procent av eleverna är orsaken till avbrottet inte känd.

Överlag finns inga stora skillnader mellan olika grupper av individer i gymnasial komvux. Orsakerna till avbrott ser i stort sett likadana ut för kvinnor och män. Undersöker man orsaker i relation till åldern på eleverna är det något fler yngre än äldre som är etablerade på arbetsmarknaden eller är inskrivna för andra studier. Bland elever med eftergymnasial utbildning är 22 procent inskrivna för andra studier jämfört med 11 procent bland elever med gymnasial utbildning samt 4 procent bland elever med förgymnasial utbildning.

Andelen elever där det finns en potentiell avbrottsorsak skiljer sig åt mellan olika grupper. Bland elever med olika utbildningsbakgrund är det färre med okänd avbrottsorsak bland de med eftergymnasial utbildning och flest bland de med förgymnasial utbildning, 58 procent jämfört med 78 procent.

Tabell 2. Avbrottsorsaker i gymnasial komvux år 2008.

	Andel (%) elever som gjort avbrott med följande orsak							
	etablerad på arbetsmarknaden	fått barn	andra studier	emigrerat	pension	sjukskriven	kombination av orsaker	okänd orsak
Samtliga	10	3	11	0	1	3	2	70
Kön								
Kvinnor	10	3	11	0	1	3	3	68
Män	10	1	11	0	1	2	2	73
Ålder								
-24 år	12	2	13	0	0	1	2	69
25-34 år	10	5	11	1	0	3	3	67
35-44 år	8	2	9	0	0	6	3	71
45- år	7	0	6	0	2	6	2	78
Tidigare utbildning								
Förgymnasial	10	3	4	0	1	3	1	78
Gymnasial	10	2	11	0	0	3	2	71
Eftergymnasial	9	3	22	0	1	3	4	58

Arbete vanligaste orsaken till avbrott på grundläggande nivå

I grundläggande komvux kan drygt två av tio avbrott potentiellt förklaras med hjälp av de avbrottsorsaker som studeras. Den vanligaste orsaken till avbrott är att eleven fått arbete; 11 procent av eleverna har blivit etablerade på arbetsmarknaden. Andelen som har fått barn är 5 procent och andelen som är inskrivna för andra studier uppgår till 3 procent. Elever som emigrerat, får pension, är sjukskrivna eller har en kombination av samtliga avbrottsorsaker uppgår till mellan 1 och 2 procent vardera. Andelen med okänd avbrottsorsak i grundläggande komvux är 76 procent vilket är något högre än för elever i gymnasial komvux där motsvarande andel är 70 procent.

Kvinnor har i större utsträckning än män avbrutit på grund av att de fått barn. I övrigt finns inga skillnader mellan könen i orsak till avbrott. Sett till ålder är yngre i något högre utsträckning etablerade på arbetsmarknaden och i något lägre utsträckning sjukskrivna än äldre. Elever med högre utbildning är etablerade på i arbetsmarknaden i något högre utsträckning än elever med lägre utbildning, 13 procent jämfört med 8 procent.

Andelen elever där vi hittat en potentiell avbrottsorsak skiljer sig åt mellan olika grupper. Bland elever med olika utbildningsbakgrund är det färre med okänd avbrottsorsak bland de med eftergymnasial utbildning och flest bland de med förgymnasial utbildning, 72 procent jämfört med 81 procent.

Tabell 3. Avbrottsorsaker i grundläggande komvux år 2008.

	Andel (%) elever som gjort avbrott med följande orsak							
	etablerad på arbetsmarknaden	fått barn	andra studier	emigrerat	pension	sjukskriven	kombination av orsaker	okänd orsak
Samtliga	11	5	3	1	1	2	1	76
Kön								
Kvinnor	11	7	3	1	1	2	1	75
Män	11	2	4	1	1	2	1	78
Ålder								
-24 år	13	6	3	1	1	0	1	75
25-34 år	12	8	4	1	0	1	2	73
35-44 år	11	5	3	1	0	3	1	77
45- år	6	0	3	0	2	4	1	83
Tidigare utbildning								
Förgymnasial	8	5	2	0	1	1	1	81
Gymnasial	12	5	3	0	1	4	1	75
Eftergymnasial	13	6	6	0	0	1	2	72

Sammanfattning

Fyra av tio elever i komvux gjorde minst ett kursavbrott under 2008. Tre av tio avbröt sina studier i minst 6 månader. En av tio gjorde ett kortare avbrott eller avbröt aldrig sina studier.

Bland dem som avbröt sina studier i minst 6 månader går omkring tre av tio avbrott potentiellt att förklara med att eleven blivit etablerad på arbetsmarknaden, fått barn, studerat inom andra skolformer, emigrerat, fått pension eller blivit sjukskriven. På gymnasial nivå var de vanligaste möjliga orsakerna andra studier och etablering på arbetsmarknaden. På grundläggande komvux var den vanligaste orsaken att eleven blivit etablerad på arbetsmarknaden. Andelen avbrott som potentiellt kan förklaras är något högre i gymnasial än i grundläggande vuxenutbildning.

Avbrott i komvux över tid

För att kunna säga mer om avbrotten har vi valt att följa eleverna i komvux under en längre tid. Genom att följa eleverna under flera år blir det möjligt att beskriva hur många kursavbrott en elev gör totalt under sin studietid. Det blir också möjligt att bl.a. se om eleverna lämnar komvux i samband med ett kursavbrott eller inte.

De elever som följs är nybörjare i komvux år 2005, dvs. elever som hade sin första kursstart i komvux under detta år. Dessa elever följs sedan fram till och med slutet av 2010. Sammanlagt fanns det 102 800 nybörjare i komvux år 2005.

Hälften av eleverna gör ett kursavbrott

Under den studerade perioden gör hälften av eleverna ett kursavbrott. Antalet kursavbrott för en elev är i vissa fall mycket stort.

Tabell 4. Antal kursavbrott 2005–2010 för elever som påbörjar komvux år 2005. Andelar i procent.

Inget kursavbrott	49 %
1 kursavbrott	21 %
2 kursavbrott	10 %
3 kursavbrott	6 %
4 eller fler kursavbrott	14 %
Antal elever	102 800

Antalet långa avbrott, dvs. frånvaro från komvux i minst 6 månader, är dock betydligt färre än antalet kursavbrott, bl.a. eftersom många elever är registrerade på ett stort antal kurser och vid ett och samma tillfälle avbryter alla dessa. Drygt fyra av tio elever gör minst ett längre avbrott. En klar majoritet av de elever som gör ett långt avbrott lämnar komvux och återkommer inte under den studerade perioden.

Tabell 5. Antal långa avbrott 2005–2010 för elever som påbörjar komvux år 2005. Andelar i procent.

Inga långa avbrott	58 %
1 långt avbrott	32 %
2 eller flera långa avbrott	10 %
Antal elever	102 800

Många har både slutfört och avbrutit kurser

Sett över tiden mellan 2005 och 2010 har en del av eleverna hunnit både avbryta och slutföra kurser. Nästan fyra av tio elever har både kursavbrott och slutförda kurser bakom sig och ungefär hälften har slutfört alla sina kurser. Drygt en av tio elever har endast gjort kursavbrott under sin studietid i komvux.

Tabell 6. Elever som påbörjar komvux år 2005 efter slutförda och avbrutna kurser, uppdelat på kön. Andelar i procent.

	Endast kurs- avbrott	Både avbrutna och slutförda kurser	Endast slutförda	Samtliga
Andel (%) elever	12	39	48	100
Andel (%) kvinnor	11	40	49	100
Andel (%) män	14	38	48	100
Antal elever	12 800	40 000	49 600	102 800

Längst tid i komvux för de som både har avbrutit och slutfört kurser

Hur lång tid i veckor som går mellan första kursstart och sista kursslut skiljer sig åt beroende på om eleverna har gjort kursavbrott eller inte. De som har tillbringat längst tid i komvux är de som både har avbrutit och slutfört kurser. De har i genomsnitt 131 veckor mellan första kursstart och sista kursslut, vilket motsvarar drygt 2,5 år. Inskrivningstiden på kurser är också längre än för övriga grupper. I genomsnitt har dessa elever varit inskrivna i nästan två års tid. De elever som enbart har avbrutit

kurser har i genomsnitt varit inskrivna i lite mer än ett halvår.

Tabell 7. Elever som påbörjar komvux år 2005 efter slutförda och avbrutna kurser.

	Endast avbrott	Både avbrutna och slutförda kurser	Endast slutförda	Samtliga
Tid mellan första kursstart och sista kurslut (genomsnittligt antal veckor)	37	131	51	81
Tid inskriven på kurs (genomsnittligt antal veckor)	28	88	36	55
Genomsnittligt antal klarade kurser	0	8	5	6
Genomsnittligt antal studieavbrott	1	1	0	1
Antal elever	12 800	40 000	49 600	102 800

Sammanfattning

Av nybörjarna i komvux år 2005 gjorde hälften minst ett kursavbrott under den studerade perioden. Drygt fyra av tio elever gör ett eller flera avbrott på minst 6 månader. En klar majoritet av dem som gör ett sådant långt avbrott lämnar komvux och återkommer inte under den studerade perioden.

Drygt fyra av tio nybörjare har gjort både kursavbrott och slutfört kurser 2005-2010 medan antalet som enbart slutfört kurser är nära hälften och antalet som inte slutfört någon kurs uppgår till drygt en av tio. Elever som har både avbrutna och slutförda kurser har i genomsnitt längre inskrivningstid än övriga.

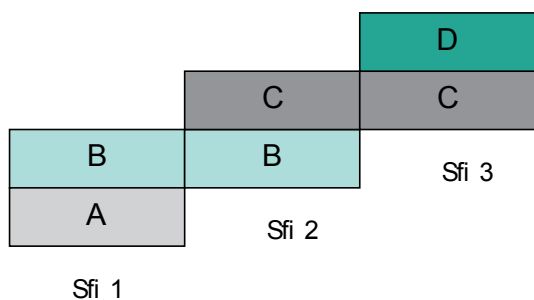
Avbrottsorsaker i sfi

I detta avsnitt beskrivs avbrott i sfi. I den första delen beskrivs möjliga avbrottsorsaker för elever som avbrutit sin utbildning i sfi år 2008. I den andra delen beskrivs avbrottsmönster för elever som följs under flera års tid och hur många kurser som dessa elever totalt avbryter. Vardera del följs av en kort sammanfattning. Inledningsvis ges en kort beskrivning av hur utbildningen i sfi är organiserad.

Utbildningen är organiserad i tre studievägar

Sfi består av tre olika studievägar, Sfi 1, Sfi 2 och Sfi 3, som riktar sig till personer med olika bakgrund, förutsättningar och mål. Inom varje studieväg finns två olika kurser. Sfi 1 består av kurs A och B, Sfi 2 består av kurs B och C och Sfi 3 består av kurs C och D. Två av kurserna finns på mer än en studieväg (se figur 4 nedan). En elev kan avsluta sfi efter respektive kurs eller studieväg men alla elever ska ges möjlighet att studera till och med kurs D. Innan studievägssystemet infördes 2002 var sfi organiserat som en enda kurs.

Figur 4. Studievägar och kurser inom sfi.

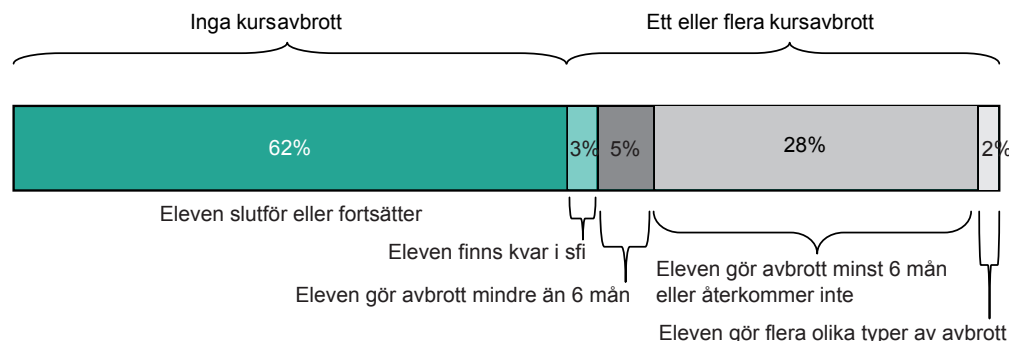
Orsaker till att elever avbryter sina studier

För att kunna beskriva möjliga orsaker till avbrott är ett första steg att identifiera vilka elever det är som har avbrutit sina studier i sfi. Sammanlagt fanns det 82 100 elever i sfi år 2008. Antalet kursdeltagare var 110 000 vilket innebär att varje elev i genomsnitt läste drygt 1,3 studievägskurser under året.⁸ Av kursdeltagarna var det 23 procent som hade avbrutit sin studievägskurs enligt den officiella statistiken.

Eleverna kan delas in efter om de har gjort något kursavbrott eller inte och hur långt ett eventuellt avbrott från studierna har varat. Drygt sex av tio elever gjorde inte något kursavbrott under 2008. Det innebär att de slutförde den eller de kurser som de läste eller fortsatte att läsa under nästa år. Nästan fyra av tio elever gjorde minst ett kursavbrott under året. Lite mindre än tre av tio avbröt sina studier och lämnade sfi i minst 6 månader. Knappt en av tio gjorde däremot ett kortare avbrott eller avbröt aldrig sina studier helt utan fanns kvar i sfi. Ungefär 2 procent av eleverna gjorde en kombination av detta.

⁸ Fortsättningsvis kommer begreppen kurs och studievägskurs att användas synonymt. I den officiella statistiken avser kursdeltagare deltagare på en studievägskurs.

Figur 5. Elever indelade efter avbrott i sfi år 2008.

Bland dem som gjort minst ett kursavbrott var det knappt 10 procent som antingen fanns kvar i sfi eller som gjorde kort avbrott i mindre än 6 månader. Av de elever som fanns kvar i sfi efter ett kursavbrott fanns majoriteten kvar hos samma utbildningsanordnare. Av dem som bytte utbildningsanordnare var det vanligast att byta till en anordnare inom samma kommun. De elever som gjorde korta avbrott hade däremot i högre utsträckning bytt både anordnare och kommun när de återvände till studier.

Tabell 8. Kursavbrott inom sfi 2008 efter byte av utbildningsanordnare och kommun samt kursavbrott och studieavbrott.

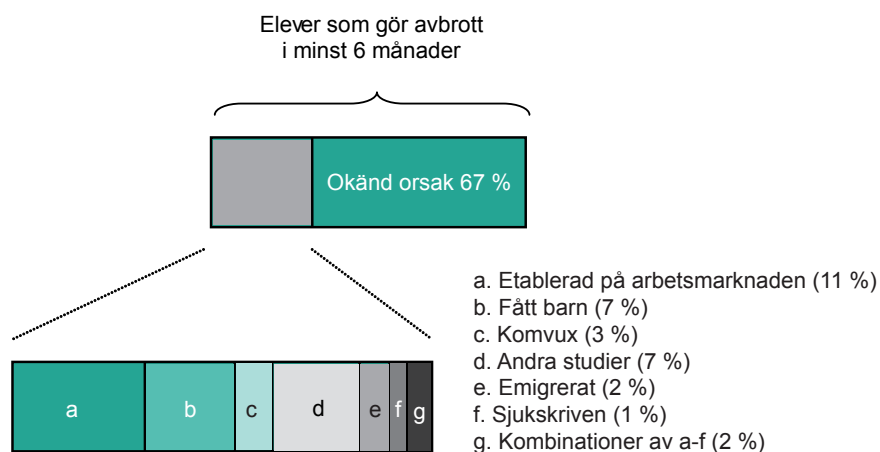
	Andel (%)					Antal
		varav				
		samma utbildningsanordnare	byte av utbildningsanordnare	inom samma kommun	till annan kommun	
Eleven klarar kurs med godkänt resultat eller fortsätter kurs	62	51 100
Eleven avbryter kurs men är kvar inom sfi	3	2	1	1	0	2 000
Eleven gör ett kort avbrott (mindre än 6 mån)	5	2	3	1	2	3 900
Eleven gör ett långt avbrott (mer än 6 mån)	28	2				23 000
Eleven gör flera av ovanstående avbrott	2	0				1 800
Samtliga	100	6				81 900

Möjliga orsaker till avbrotten

De elever som studeras närmare när det gäller orsaker till avbrott är de som gör ett avbrott under minst 6 månader. Det är för dessa elever som de orsaker som finns tillgängligt via register framför allt är relevanta. De avbrottsorsaker som studeras är etablering på arbetsmarknaden, om eleven fått barn, emigrering, studier, pensionering

och sjukskrivning. För studier skiljs mellan studier inom komvux och andra studier såsom högskola och arbetsmarknadsutbildning.

Figur 6. Avbrottsorsaker bland elever i sfi år 2008.

Resultaten visar att det är en mindre del av avbrotten som är möjliga att förklara via de orsaker som studeras. Sammantaget kan tre av tio avbrott potentiellt förklaras. Framför allt är det etablering på arbetsmarknaden, att eleven fått barn och andra studier (högskola eller arbetsmarknadsutbildning) som bidrar till att förklara en del av avbrotten. Tillsammans kan dessa avbrottsorsaker potentiellt förklara 25 procent av avbrotten. Bland övriga avbrottsorsaker har 2 procent emigrerat, ytterligare 3 procent återfinns i komvux och 1 procent är sjukskrivna. Elever där flera orsaker till avbrott är möjliga uppgår till 2 procent.

Det finns vissa skillnader när det gäller orsaker till avbrott beroende på kön och ålder hos eleverna. Att vara etablerad på arbetsmarknaden är vanligare bland män än bland kvinnor samt bland yngre än bland äldre. Det är också vanligare att elever som gör avbrott på de högre kurserna är etablerade på arbetsmarknaden.

Andelen elever där vi hittat en potentiell avbrottsorsak skiljer sig åt mellan olika grupper. Bland yngre elever är det färre med okänd avbrottsorsak än bland äldre; 57 procent för elever 16–24 år jämfört med 84 procent för elever i åldern 45 år och däröver.

Tabell 9. Avbrottsorsaker i sfi år 2008.

	Andel (%) elever som gjort avbrott med följande orsak							
	etablerad på arbetsmarknaden	fått barn	komvux	andra studier	emigrerat	sjuk-skriven	kombi-nation av orsaker	okänd orsak
Samtliga	11	7	3	7	2	1	2	67
Kön								
Kvinnor	9	12	3	6	2	1	2	66
Män	14	2	3	9	1	1	2	68
Ålder								
-24 år	11	11	2	14	2	0	3	57
25-34 år	13	9	3	8	2	1	3	62
35-44 år	11	6	4	4	1	1	2	72
45- år	7	0	3	3	1	1	0	83
Tidigare utbildning								
Förgymnasial	10	8	4	4	0	1	2	70
Gymnasial	14	7	3	3	0	1	2	70
Eftergymnasial	12	6	3	13	0	1	3	63
Studievägskurs								
1A	6	11	4	2	1	0	1	75
1B	8	8	4	4	1	1	2	73
2B	11	8	1	3	1	1	2	73
2C	11	8	4	5	1	1	2	68
3C	13	5	2	15	3	1	2	61
3D	12	6	6	6	1	1	3	63

Sammanfattning

Fyra av tio elever i sfi gjorde minst ett kursavbrott under 2008. Nästan tre av tio gjorde avbrott från studierna i sfi och var borta 6 månader eller mer. Knappt 10 procent gjorde aldrig något egentligt avbrott från sfi eller gjorde avbrott kortare än 6 månader. De elever som gjorde korta avbrott bytte relativt ofta utbildningsanordnare och ibland även kommun.

Bland dem som avbröt sina studier i minst 6 månader går omkring tre av tio avbrott potentiellt att förklara med de orsaker som studeras. Framför allt är det etablering på arbetsmarknaden, att eleven fått barn och studier på högskola eller arbetsmarknadsutbildning som bidrar till att förklara en del av avbrotten.

Avbrott i sfi över tid

För att kunna säga mer avbrotten har vi valt att följa eleverna i sfi under en längre tid. Genom att följa eleverna under flera år blir det möjligt att beskriva hur många kursavbrott en elev gör totalt under sin studietid. Det blir också möjligt att bl.a. se var någonstans i utbildningen eleverna har avbrutit sina studier och om de lämnar sfi i samband med ett kursavbrott eller inte.

De elever som följs är nybörjare i sfi år 2005, dvs. elever som hade sin första kursstart i sfi under detta år. Dessa elever följs sedan fram till och med slutet av 2010. Sam-

manlagt fanns det 20 500 nybörjare i sfi år 2005. De allra flesta studerade inte längre i sfi år 2010.⁹ Knappt fyra av tio hade avslutat den högsta studievägskursen, 3D.

Majoriteten har gjort minst ett kursavbrott

Under sin studietid i sfi hade majoriteten av nybörjarna år 2005 gjort minst ett kursavbrott. Nästan sju av tio hade gjort något kursavbrott, varav en mindre del har gjort så många som fyra eller fler kursavbrott under denna tid. Vanligast var att ha gjort ett enstaka kursavbrott.

Tabell 10. Antal kursavbrott 2005–2010 för nybörjare i sfi år 2005. Andelar i procent.

Inget kursavbrott	31%
1 kursavbrott	42%
2 kursavbrott	17%
3 kursavbrott	7%
4 eller fler kursavbrott	3%
Antal elever	20 500

Många lämnar sfi efter ett kursavbrott

Efter ett kursavbrott kan eleverna ibland återvända till sfi eller finnas kvar i studier. Det har de elever gjort som har gjort två eller flera kursavbrott under sin studietid. Det är dock vanligt att dessa elever lämnar sfi helt i samband med det sista kursavbrottet.

Över huvudtaget är det vanligt att lämna sfi genom att avbryta en kurs. Sammantaget är det hälften av alla nybörjare 2005 som lämnar studierna genom att göra avbrott. Detta gäller både för elever som gör ett enstaka kursavbrott och för elever som gör fler än ett kursavbrott. Övriga som gör kursavbrott återvänder till studier och lämnar sfi efter att ha avslutat en eller flera studievägskurser.

Tabell 11. Resultat för elever som påbörjat sfi 2005. Andel i procent.

Inget kursavbrott	31%
Minst ett kursavbrott	
avslutar med avbrott	50%
avslutar med godkänd kurs	19%

Många har både slutfört och avbrutit kurser

Sett över tiden mellan 2005 och 2010 har en del av nybörjarna hunnit både avbryta och slutföra kurser. Det är ungefär lika många elever som endast har avbrutit kurser, avbrutit och slutfört kurser alternativt endast har slutfört kurser. Drygt tre av tio nybörjare har endast gjort kursavbrott under sin studietid i sfi.

⁹ Det var 4 procent som fortfarande var studerade i sfi år 2010. Det är möjligt att andra elever återvänder till sfi i ett senare skede.

Tabell 12. Nybörjare i sfi år 2005 efter slutförda och avbrutna kurser.

	Endast kurs- avbrott	Både avbrutna och slutförda kurser	Endast slutförda	Samtliga
Andel elever (%)	32	37	31	100
Antal elever	6 642	7 508	6 385	20 535
Kön				
Andel kvinnor (%)	26	41	33	100
Andel män (%)	40	32	28	100

Det är vanligare att män än kvinnor avbryter sfi utan att ha slutfört en enda kurs. Fyra av tio män som påbörjade sfi år 2005 har inte slutfört en enda kurs fram till och med 2010. Bland kvinnorna är motsvarande andel 26 procent. Det är också en något högre andel kvinnor än män som har slutfört samtliga kurser de påbörjat.

Längst tid i sfi för de som både har avbrutit och slutfört kurser

Hur lång tid i veckor som går mellan första kursstart och sista kurslut skiljer sig åt beroende på om eleverna har gjort kursavbrott eller inte. De som har tillbringat längst tid i sfi är de som både har avbrutit och slutfört kurser. De har i genomsnitt 145 veckor mellan första kursstart och sista kurslut, vilket motsvarar närmare tre år. Inskrivningstiden på kurser är också längre än för övriga grupper. I genomsnitt har dessa elever varit inskrivna i närmare två års tid. De elever som enbart har avbrutit kurser har i genomsnitt varit inskrivna i knappt ett år och har knappt ett och ett halvt år mellan första kursstart och sista kurslut.

Tabell 13. Nybörjare i sfi år 2005 efter slutförda och avbrutna kurser

	Endast avbrott	Både avbrutna och slutförda kurser	Endast slutförda
Tid mellan första kursstart och sista kurslut (veckor)	73	145	47
Tid inskriven på kurs (veckor)	45	98	42

Vanligast att avsluta med 3D

Den vanligaste studievägskursen att avsluta med godkänt resultat är 3D. Bland de elever som enbart har slutfört kurser har 84 procent slutfört kurs 3D som högsta godkända kurs. Bara 10 procent av eleverna som enbart har slutfört kurser har en kurs på studieväg 1 och 2 som högsta avklarade kurs. Det innebär att det är relativt ovanligt att eleverna lämnar sfi efter att ha slutfört en kurs på en lägre studieväg.

Bland de elever som både har slutfört kurser och gjort kursavbrott är det fler som har en lägre studievägskurs som högsta avslutade kurs.

Tabell 14. Andel (%) nybörjare i sfi år 2005 efter slutförda och avbrutna kurser

Högsta godkända kurs	Både avbrutna och slutförda kurser	Endast slutförda	Samtliga
1A	8	1	3
1B	4	1	2
2B	20	3	8
2C	16	5	7
3C	16	7	8
3D	36	84	39

Sammanfattning

Det är mycket vanligt att elever har avbrutit kurser under sin studietid. Av nybörjarna 2005 var det sju av tio som hade gjort minst ett kursavbrott. Vanligast är att avbryta en kurs men det förekommer att elever avbryter flera kurser. Majoriteten av dem som gör ett eller flera kursavbrott lämnar sfi i samband med det sista kursavbrottet de gör.

En dryg tredjedel av eleverna har gjort både kursavbrott och slutfört kurser 2005-2010. Dessa elever har i genomsnitt längre inskrivningstid i sfi än övriga och har varit inskrivna på fler kurser.

En klar majoritet (84 procent) som bara har slutfört kurser har avslutat kurs 3D som högsta godkända studievägs kurs. Det är relativt ovanligt att eleverna lämnar sfi efter att ha slutfört en kurs på en lägre studieväg.

Diskussion

Denna studie har tagit sin utgångspunkt i de många kursavbrott som sker inom vuxenutbildningen och sedan fokuserat på att följa eleverna. En elev kan göra fler än ett kursavbrott och kan både slutföra och avbryta kurser under samma tidsperiod.

Resultat av studien

Studien visar att ett kursavbrott inte alltid innebär att eleven slutar studera inom skolformen. Inom både komvux och sfi var det omkring fyra av tio elever år 2008 som gjorde minst ett kursavbrott under året. Omkring en av tio elever gjorde enbart avbrott mindre än 6 månader eller fanns kvar i studier trots kursavbrott.

Bland de omkring tre av tio elever som avbröt sina studier helt eller återkom efter mer än 6 månader har en mindre del av avbrotten potentiellt kunnat förklaras med hjälp av tillgängliga registervariabler. Framför allt är möjliga orsaker att eleven har fått arbete, påbörjat andra studier eller fått barn.

Det är dock en mycket stor andel av avbrotten som inte är möjliga att förklara med hjälp av registervariablerna. Till viss del kan det bero på att avbrottet inte varit möjligt att koppla samman med någon av dessa orsaker tidsmässigt. De orsaker som studeras är också begränsade på flera sätt, t.ex. är det inte möjligt att se sjukdom för en elev som har försörjningsstöd. Det finns också betydligt fler möjliga skäl som inte alls ingår i denna studie såsom tidsbrist, ekonomiska problem, brist på motivation och taktiska skäl till avbrott.

Andelen avbrott som potentiellt kan förklaras med hjälp av registervariablerna skiljer sig åt mellan olika grupper. I gymnasial komvux kan en högre andel av avbrotten förklaras för elever med eftergymnasial utbildning än för elever med lägre tidigare utbildning. I sfi är det framför allt mellan olika åldersgrupper det finns skillnader – yngre elevers avbrott kan förklaras i betydligt högre utsträckning än äldres.

Överlag finns stora likheter mellan komvux och sfi i resultatdelen i studien, både i andelen elever som avbryter och när det gäller möjliga orsaker till avbrott. Det är två olika skolformer men båda riktar sig till vuxna som studerar på frivillig basis.

Mer skillnader mellan skolformerna framträder när eleverna följs under längre tid. Det är en högre andel av nybörjarna i sfi år 2005 som någon gång har avbrutit en kurs jämfört med i komvux. I sfi har sju av tio av eleverna gjort minst ett kursavbrott medan motsvarande andel i komvux är hälften. En högre andel elever lämnar också sfi utan att ha slutfört en enda kurs under sin studietid jämfört med komvux.

Metoder för att studera avbrottsorsaker

Metodologiskt visar det sig svårt att använda registerstudier för att hitta orsaker till avbrott i vuxenutbildningen. I en majoritet av fallen kan orsaken inte förklaras med hjälp av de tillgängliga registervariablerna. Däremot ger metoden mer kunskap om hur många avbrott som sker och i vilken utsträckning kursavbrott leder till avbrott från studierna eller inte.

Orsaker till avbrott bör framför allt följas upp på kommunal nivå. Detta bör göras genom att utbildningsanordnare i samband med ett avbrott, eller kort tid därefter, tar kontakt med eleven om varför han eller hon avbryter utbildningen. På den lokala nivån kan det ge underlag för att förbättra utbildningen i de fall avbrotten beror på utbildningens kvalitet.

På nationell nivå skulle det vara att följa upp kommunernas uppföljning. Det skulle ge svar på frågan hur många kommuner som systematiskt följer upp orsaker till avbrott inom vuxenutbildningen. Det skulle även kunna utgöra ett underlag för att arbeta med att stödja den kommunala uppföljningen, t.ex. genom att lyfta fram exempel på uppföljning av avbrott och möjliggöra utbyte av erfarenheter.

För att få mer kunskap på nationell nivå om avbrottsorsaker skulle det vara möjligt att samarbeta med ett antal kommuner. Till exempel skulle studie- och yrkesvägledare hos ett antal utbildningsanordnare kunna följa upp orsaker till avbrott under en viss tidsperiod. Resultatet kan sedan sammanställas för att ge en nationell bild. Detta skulle troligtvis kräva ett intensivt arbete med att kontakta elever som avbrutit studier och kan kräva resurser utöver vad kommunerna idag använder till uppföljning.

Bilaga

Mätning av avbrottsorsaker

Det finns inget fastslaget orsakssamband mellan avbrotten individerna gör och de avbrottsorsaker som definierats i studien. En individ som uppfyller kriterierna för en viss avbrottsorsak kanske i själva verket avbryter av någon helt annan anledning. Antagandet är dock att den registrerade avbrottsorsaken har betydelse för individernas studier och för många också är den faktiska anledningen att eleven avbrutit sina studier.

Etablering på arbetsmarknaden, fått barn och emigrerat

Etablering på arbetsmarknaden och få barn ses som orsaker till avbrott därför att de är händelser som kan försvåra studier i sfi. Studier inom sfi och komvux ska anpassas efter individens förhållanden och det ska därför vara möjligt att kombinera både föräldraledighet och arbete med studier inom skolformen. T.ex. kan studierna ske på kvällstid för dem som har ett heltidsarbete på dagarna. Bedömningen är dock att för individer som blir etablerade på arbetsmarknaden eller får barn och i nära anslutning till detta gör ett avbrott så är detta en trolig avbrottsorsak.

Händelserna etablering på arbetsmarknaden och fått barn har inträffat under året, men det har inte varit möjligt att sätta tidpunkten för dessa händelser i relation till tidpunkten för avbrottet. Individen kan alltså ha fått ett arbete som innebär etablering på arbetsmarknaden respektive fått barn medan studierna fortfarande pågått. Det är dock helt rimligt att tänka sig att händelserna även i dessa fall kan ha varit orsakerna till avbrotten. Individen kan ha fortsatt sina studier en liten tid efter händelsen och sedan avbrutit därför att det var svårt att fullfölja studierna under de nya förhållandena.

För de som emigrerat från Sverige är detta en trolig avbrottsorsak. Det har dock inte varit möjligt att tidsmässigt relatera emigrationen till avbrottet. Vissa individer kan alltså ha avbrutit studierna av en annan anledning för att sedan emigrera och då få detta som avbrottsorsak.

Studier av olika slag och Sjukskrivning med ersättning från Försäkringskassan

För sfi räknas studier inom grundläggande eller gymnasial vuxenutbildning som pågår efter avbrottet i sfi som avbrottsorsaker. För både sfi och komvux räknas högskolestudier och andra studier som t.ex. arbetsmarknadsutbildning som avbrottsorsaker. Dessa studier blir ett alternativ till studierna i sfi och kan därför ses som orsaker till avbrott. Studier inom dessa andra studieformer kan ses som alternativa sätt att ta sig vidare i det svenska utbildningsväsendet. Tanken är alltså att individerna avbryter därför att de inte längre känner sig behöva läsa i sfi/komvux.

Studierna inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning har placerats i tiden och det har varit möjligt att se att individen läser inom dessa skolformer efter att

studierna i sfi har avbrutits. Andra studier har det inte varit möjligt att relatera till avbrottet i sfi och individen kan alltså ha påbörjat och t.o.m. avbrutit dessa studier innan avbrottet. Bedömningen är dock att de studierna i de allra flesta fall pågår efter avbrottet i sfi och att de därför kan ses som avbrottsorsaker.

Sjukskrivning med ersättning från Försäkringskassan kan antas vara en mycket trolig orsak till ett avbrott inom sfi eller komvux. Det har inte varit möjligt att placera sjukskrivningen i relation till avbrottet en individ gjort. Sjukskrivningen kan alltså ha påbörjats och t.o.m. avslutats innan avbrottet skett. Möjligen kan dock sjukskrivningen även i dessa fall ses som en avbrottsorsak. Sjukskrivningen visar på hälsoproblem som individen har och som kan påverka denne även efter perioden med ersättning från Försäkringskassan.

Det finns sannolikt många individer som avbryter p.g.a. sjukdom men som inte får ersättning från Försäkringskassan. De personer som inte uppfyller kraven för sjukpenninggrundade inkomst kan inte få ersättning därifrån men kan få försörjningsstöd eller annan ersättning under sin sjukdomstid. Detta saknas det dock uppgifter om i registren som varit tillgängliga för denna studie.

Definitioner

Det finns två olika grupper av elever som har avbrutit sin utbildning:

- Eleven har avbrutit den kurs eller de kurser hon/han läser och återkommer inte till studier inom skolformen inom 6 månader.
- Eleven ska fortsätta kurs under nästa år men finns inte registrerad som elev under det året.

Avbrottsorsak	Definition
Etablering på arbetsmarknaden	Individen har blivit etablerad på arbetsmarknaden under året. Som etablerad räknas den som har en inkomst över 60 % av medianinkomsten för personer med förgymnasial utbildning inom individens kön och åldersgrupp. Variabeln ingår i SCB:s RAKS-register och heter där Raks_EtablGrad
Fått barn	Individen har fått barn under året och fått mer än 0 kr i föräldrapenning från Försäkringskassan
Studier i komvux	Individen läser inom komvux under året. Då studier kan pågå parallellt inom sfi och komvux är kriteriet för denna avbrottsorsak att studierna i komvux ska ha pågått under mer än en månad efter att studierna inom sfi har avbrutits.

Studier på högskola, arbetsmarknadsutbildning m.m.	Individen läser inom någon av studieformerna högskola, kvalificerad yrkesutbildning, folkhögskola eller arbetsmarknadsutbildning. Individen kan också ingå i gruppen som får studiemedel för utlandsstudier eller vara klassificerade som ”övriga studerande” enligt SCB:s register (se nedan).
Sjukskrivning	Individen har fått sjukersättning från Försäkringskassan under minst 60 dagar under året.

Andra uppgifter som förekommer i rapporten

Utbildningsnivå	Utbildningsnivå har klassificerats enligt standarden SUN2000 utifrån utbildningsuppgifter i SCB:s utbildningsregister. Den nivå som används är den mest övergripande, 1-siffernivån. Kategorierna 0-2 har lagts samman till ”Förgymnasial” och kategorierna 4-6 har lagts samman till ”Eftergymnasial”.
-----------------	---

Källor till statistiken

Studier i sfi: kurs, kursstart, kursslut, avbrott	Uppgifterna samlas in av SCB på uppdrag av Skolverket och ingår i den årliga uppföljningen av vuxenutbildningen som är en del av Sveriges Officiella Statistik (SOS)
Studier inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning: kurs, kursstart, kursslut, avbrott	Uppgifterna samlas in av SCB på uppdrag av Skolverket och ingår i den årliga uppföljningen av vuxenutbildningen som är en del av Sveriges Officiella Statistik (SOS)
Andra studier	Deltagande i andra studier än sfi och grundläggande och gymnasial vuxenutbildning redovisas enligt SCB:s register Befolkningens studiedeltagande.
Utbildningsnivå	Uppgift från SCB:s utbildningsregister.
Etablering på arbetsmarknaden	Uppgift från SCB:s RAKS-register
Födelseland, kön, ålder	Uppgifter från SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB).
